

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTT HALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

OKTATÁSI SEGÉDANYAG AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA

Európai Nyelvi Díj

Természetismeret 5–6.

Kollár Krisztián

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Természetismeret 5–6.

Kollár Krisztián

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2010.

**Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében**

SZERZŐK

Dr. Illésné dr. Kovács Mária – Irodalom 5., Irodalom 6.
dr. Kecskés Judit – Nyelvtan 5., Nyelvtan 6.
Kollár Krisztián – Természetismeret 5–6.
Nagy Judit – Matematika 5, Matematika 6.

Pedagógiai szakértő: Csereklye Erzsébet

SZERKESZTETTÉK

Nagy Judit és Kollár Krisztián

Grafika: Rostás Édua

Fotó: Kollár Krisztián

A szerzők minden jogot fenntartanak a kézirat minden
szöveges és grafikai elemével kapcsolatban!

**A kézirat weboldalunkon elektronikus formában megtekinthető,
de módosításához, másolásához, bármilyen haszonszerzéssel
járó használatához vagy továbbadásához
a szerzők nem járulnak hozzá!**

<http://egyutthalado.uni-miskolc.hu>

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs
Alapjának támogatásával valósul meg.

TARTALOMJEGYZÉK

A magyar ábécé

Előszó

5. osztály

Tájékozódás a térképen, térképismeret	7
Időjárás, éghajlat	15
A földfelszín változása	23
Környezetünk élővilága	31

6. osztály

Tájékozódás a térképen és a földgömbön	45
Éghajlat, éghajlati övezetek	53
Magyarország nagytájainak jellegzetességei	59
Hazai tájaink életközösségei	67

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

ESZKÖZTÁRALADO
MISKOLCI EGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KARÁNAK MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN.
gyermekek az iskolában
@syutthalado@uni-miskolc.hu

A MAGYAR ÁBÉCÉ

NAGYBETŰK

A
Á
B
C
Cs
D
Dz
Dzs
E
É
F
G
Gy
H
I
Í
J
K
L
Ly
M
N
Ny
O
Ó
Ö
Ő
P
Q
R
S
Sz
T
Ty
U
Ú
Ü
Ű
V
W
X
Y
Z
Zs

A Á B C Cs D Dz Dzs E É F G Gy H I Í J K L Ly M N Ny O Ó Ö Ő P Q R S Sz T Ty U Ú Ü Ű V W X Y Z Zs

kisbetűk

a
á
b
c
cs
d
dz
dzs
e
é
f
g
gy
h
i
í
j
k
l
ly
m
n
ny
o
ó
ö
ő
p
q
r
s
sz
t
ty
u
ú
ü
ű
v
w
x
y
z
zs

a á b c cs d dz dzs e é f g gy h i í j k l ly m n ny o ó ö ő p q r s sz t ty u ú ü ű v w x y z zs

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

együttműködés az iskolában

egyuttalado@uni-miskolc.hu

ELŐSZÓ

KEDVES BARÁTOM!

Ismerkedj meg Kóccsal, a magyar pulikutyával!

Ezután ő vezet Téged a tanulásban, a magyar nyelvvel való ismerkedésben. Kócos szereti a csontot. Ezek a csontok jelölik a Neked való feladatokat.

jelöli a téma alapvető iskolai szókincsét egyszerű grammatikával gyakoroltató feladatokat.

jelöli a nehezebb szavakat és bonyolultabb grammatikai formákat

az igazán éhes kiskutyának való! Sok új szót tartalmaz és alapos magyar nyelvtani ismereteket igényel.

Ne aggódj! Kócos is sokáig rágódik a csontokon, Neked is van időd és sok helyed az írásra, rajzolásra!

Szeretném, ha egy nyelven beszélénk!

Azaz szeretném, ha sokat beszélnél és írnál magyarul! És szeretném, ha megértenénk egymást!

Ezért arra kérek, fordítsd le az anyanyelvedre a feladatok utasításait:

Húzd alá! _____

Rajzold le! _____

Kösd össze! _____

Egészítsd ki! _____

Másold le! _____

Csoportosítsd! _____

Írd le! _____

Olvasd el! _____

Melyik betű hiányzik? _____

Lapozz ide mindig, ha nem érted a feladat utasítását!

Remélem, Kócos és a sok feladat segít a magyar nyelv tanulásában!

A szerző

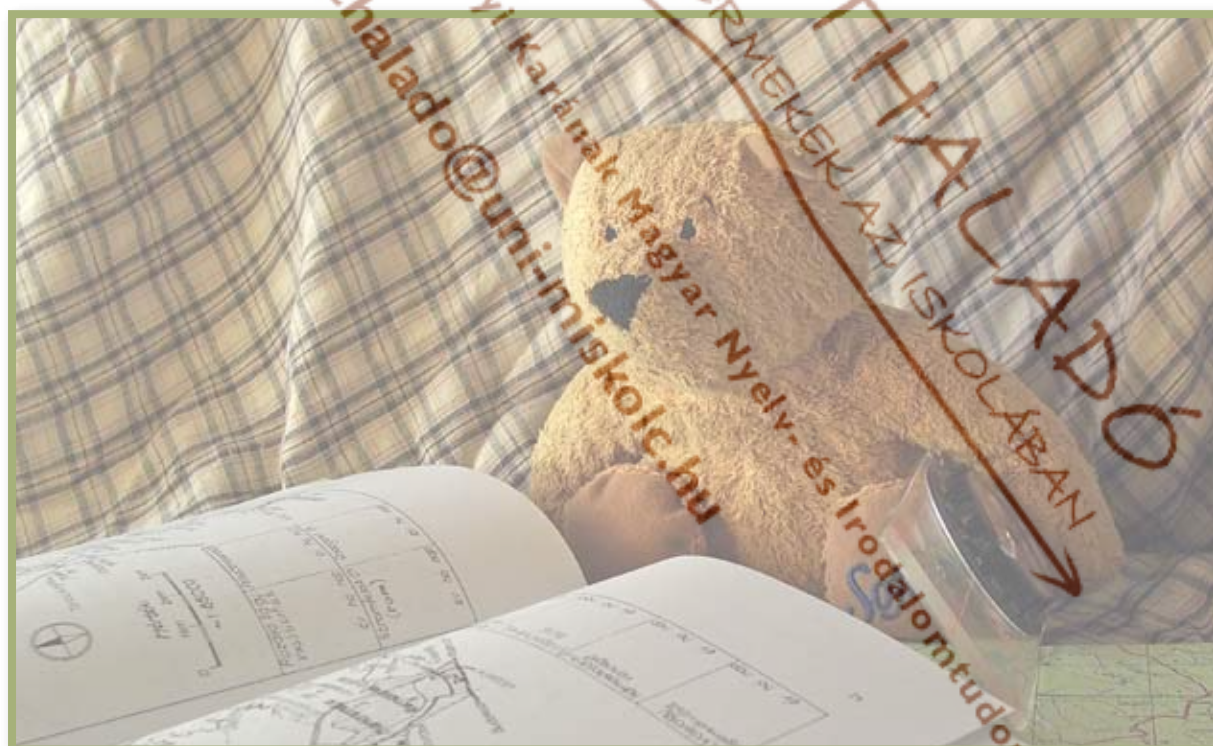

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

TÁJÉKOZÓDÁS A TÉRKÉPEN, TÉRKÉPISMERET

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

1. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

A mi országunkat Magyarországnak hívják. A mi országunk fővárosa Budapest. Magyarország térképén sok várost és falut látunk. A falvak és a városok között utak vannak: a közutakon, autópályákon autók közlekednek. Magyarország térképén vasút is van. A vasúton vonatok közlekednek.

A te országodat hogy hívják? _____

Mi a te országod fővárosa? _____

Mi közlekedik a közutakon? _____

Mi közlekedik a vasúton? _____

Milyen országokat ismersz? _____

Milyen európai városokat ismersz? _____

2. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

A turistaúton turisták kirándulnak.

A turistajelzés segít tájékozódni, ha turistaúton kirándulunk. A turistatérképen rajta vannak a turistautak. Az autóstérképen rajta vannak az autóutak, a közutak, a főútvonalak és autópályák.

Kik kirándulnak turistaúton? _____

Mi segít tájékozódni a turistaúton? _____

Milyen térképet használnak azok, akik autóval közlekednek? _____

3. Kösd össze mindhárom szót a hozzá tartozó képpel! Segítségül olvasd el az alábbi mondatokat!

A vasúton vonat közlekedik.

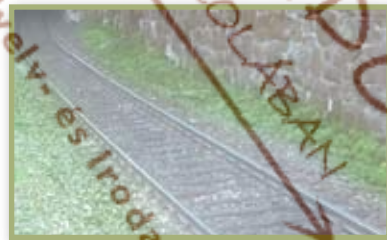
A turistautakon gyalog sétálhatunk a természetben.

A főúton autóval utazunk.

turistaút

főút

vasút

 4. Rajzold körbe a térképen Magyarországot pirossal!

 5. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

A térképen van északi, déli, nyugati és keleti irány. A felső része észak, az alsó része dél, balra van nyugat, jobbra pedig kelet.

Merre van az északi irány a térképen? _____

Merre van a nyugati irány a térképen? _____

Merre van dél? _____

Merre van kelet? _____

6. Válaszolj a térkép alapján a következő kérdésekre:

 Melyik ország van Magyarországtól északkeletre? _____

Magyarországtól milyen irányban van Lengyelország? _____

 Merre van Magyarországtól Németország? _____

Merre van Magyarországtól Franciaország? _____

Melyik országtól van keletre Magyarország? _____

7. Kösd össze a szavak elejét és végét! Írd le a szavakat!

tér

ros

me

szág

é

let

vá

gye

ke

szak

or

kép

i

rány

köz

pülés

fő

nyugat

útvo

út

tele

város

dél

pálya

autó

nal

föld

jelzés

autós

arány

turista

táj

világ

kelet

méret

térkép

észak

felszín

8. Melyik nagyobb? Állítsd növekvő sorrendbe!

főváros, tanya, falu, város, ország, megye

9. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat szavai alapján!

Írj egy várost, egy falut és egy országot!

Melyiknek a leghosszabb a neve?

Hány betűből áll?

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ

egyutthalad@uni-miskolc.hu

MIGRANS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

10. Melyik ábrázol nagyobb területet?**Állítsd növekvő sorrendbe! Húzd alá a legnagyobbat!**

várostérkép, megyetérkép, országtérkép, világtérkép

11. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat szavai alapján!

Hány szótagból állnak? _____

Melyikben van a legtöbb mássalhangzó? _____

**12. Tegyél ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!
Rajzold le az igaz állításokat!**

A Föld négyzet alakú.

A föld gömb alakú.

A térkép gömb alakú.

A földgömb gömb alakú.

Az alföldek gömb alakúak.

Az országhatár gömb alakú.

A főváros gömb alakú.

A földrengések gömb alakúak.

A főútvonal gömb alakú.

13. Bontsd az egybeírt mondatot szavaira!

a) Azországban sok város és falu van.

b) A térképen sok utat találunk.

c) A földtérképen sok ország van.

Hányadik mondat áll a legtöbb szóból? _____

14. Bontsd az egybeírt mondatokat szavakra!

Afővárostérképénnincsországhatár.

Délkeletiiránybansokalfölditelepülésvan.

ABalatontólészaknyugatraautópályaésvasútvonaltalálható.

Melyik szó áll a legtöbb betűből?

15. Bontsd szavakra az egybeírt mondatokat!

Azországkeletihatárátólkeletremármagyarországvan.

Mindentérképentalálhatszjelmagyarázatot.

Atájékozódáshoztájéolnikellatérképet.

Amegyeszékhelyisrajtavanamegyetérképén.

Hányadik mondatban van a legtöbb tagból álló összetett szó?

16. Olvasd el az alábbi szöveget!

A térképen és a Földön négy fő irány van: észak, dél, kelet és nyugat. Északkal szemben dél van.

Észak és dél ellentétes irányban van. Kelet és dél ellentétes irányban van.

Kelettel szemben nyugat van.

17. Írd le, melyik irány végződik **t** betűre: _____

Írd le, melyik irány nevében van **l** betű: _____

Írd le, melyik irány nevében van **a** betű: _____

18. Olvasd el az alábbi szöveget!

A földgömb a Föld arányosan kicsinyített mása. A tetején, az északi irányban az északi pólus, az alján, a déli irányban a déli pólus van. A világtájak is úgy találhatók rajta, mint a Földön. A Földön Európától délre Afrika van.

19. Válaszolj a szöveg alapján a következő kérdésekre:

Mi van a földgömbön Európától délre? _____

Hol van a te országod? _____

Mi van a te országotól keletre? _____

A te országod Európától délre van? _____

20. Írd le azokat a világtájakat, amelyek magánhangzóval kezdődnek!

21. Írd le azokat a világtájakat, amelyek mássalhangzóval kezdődnek!

22. Válaszolj a következő kérdésekre:

Melyik világtáj van észak és kelet között? _____

Melyik világtáj van délnyugat és északnyugat között? _____

Melyik világtájak vannak északnyugat és délkelet között? _____

**23. Melyik világtáj nevében van kétjegyű betű? Húzd alá!
Az egyik szóban több is van: karikázd be ezt a szót!**

dél, nyugat, északnyugat, délnyugat, északkelet, délkelet, kelet, észak

**24. Töltsd ki a táblázatot az előző feladat szavaival!
Írd be a helyes sorrendben az irányokat!**

1. észak	5. _____
----------	----------

2. északkelet	6. _____
---------------	----------

3. _____	7. _____
----------	----------

4. _____	8. _____
----------	----------

25. A következő mondóka segít megjegyezni a világtájakat!

Előttem van észak,
hátam mögött dél,
balra a nap nyugszik,
jobbra pedig kél.

egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

IDŐJÁRÁS, ÉGHAJLAT

Együttthaladók
Migráns Gyermekek az Iskolában

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

**1. Kösd össze a szavak elejét és végét!
Írd le őket kisbetűvel és NAGYBETŰVEL is!**

leve	pal	_____
me	gő	levegő LEVEGŐ
nap	szaka	_____
ta	szak	_____
éj	nap	_____
hó	vasz	_____
év	leg	_____

Húzd alá azokat, amelyekben e vagy é betű van!

**2. Párosítsd az összetett szavak elejét és végét!
Írd le őket nagybetűvel!**

szél	bolt	_____
víz	csend	_____
nap	fény	_____
jég	szint	_____
ég	eső	_____
hőmér	séklet	_____

Karikázd be a magánhangzóra végződő szót!

Karikázd be a magánhangzóval kezdődő szót!

**3. Keresd meg az összetett szavak közepét és végét!
Írj mondatot a szavakkal!**

szél	sugár	gás	_____
nap	rol	zás	_____
hó	ló	ség	_____
lég	ne	víz	_____
pá	sebes	har	_____
ál	vi	mű	_____

Melyik szóban van a legtöbb mássalhangzó? Karikázd be!

Melyik szóban van a legtöbb magánhangzó? Húzd alá!

4. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

Egy nap 24 órából áll.

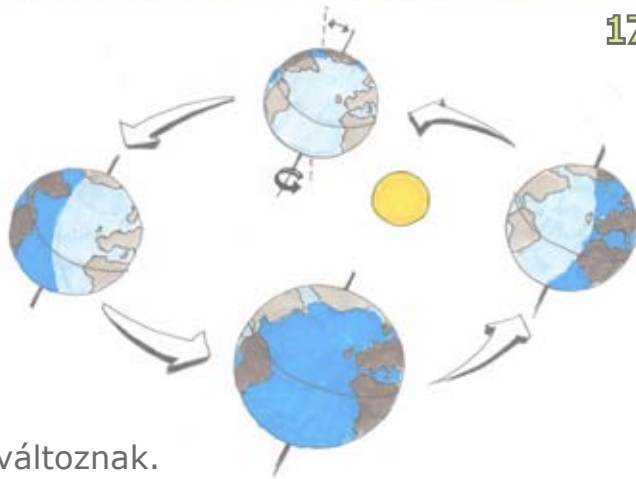
A Föld a Nap körül kering, és a tengelye körül forog. A keringés miatt változnak az évszakok. A forgás miatt változik a nappal és az éjszaka.

Egy nap 24 _____ből áll.

Az _____ok a Föld keringése miatt változnak.

Hol kering a Föld? _____

Mit csinál a Föld a tengelye körül? _____

5. Olvasd el az alábbi szöveget!

A levegő hőmérsékletét hőmérővel méri. Amikor a levegő felmelegszik, meleg van. Amikor a levegő lehűl, hideg van. A napsugarak felmelegítik a talajt, a földet. A felmelegedett talaj felmelegíti a levegőt.

6. Egészítsd ki a mondatokat a szöveg alapján!

Ha a levegő lehűl, _____ van.

Ha a levegő felmelegszik, _____ van.

A napsugarak felmelegítik a _____t.

7. Olvasd el az alábbi szöveget!

Az állóvizekből és folyókból meleg időben párolog a vízpára. A pára a levegőben felhőket alkot. A felhőkből áll a felhőzet. A felhőkből kiváló pára a csapadék, vagyis az eső, jégeső, havas eső, hó. Ha egyszerre süt a nap, és esik az eső, szivárványt is láthatsz az égen. Vihar idején azonban sokat villámlik. A villámlás veszélyes lehet, mert a villám elektromosságától sok bajunk lehet.

Húzd alá a fenti szövegből az **i** vagy **í** betűt tartalmazó szavakat! Írd le azt, amelyikben **í** betű van! _____

8. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat szöveg alapján!

Mit alkot a pára a levegőben? _____

Miből áll a felhőzet? _____

Mikor láthatunk szivárványt? _____

Mikor villámlik? _____

9. Olvasd el a szöveget!

Egy év 12 hónapból áll. A hónapok neve január, február, március, április, május, június, július, augusztus, szeptember, október, november, december.

Egy év négy évszaktól áll. Az évszakok neve tavasz, nyár, ősz és tél.

Tavaszi hónapok a március, az április és a május. A nyári hónapok neve június, július, augusztus. Szeptember, október és november már az őszihez tartozik.

10. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Mi a negyedik hónap neve? _____

Hány hónapból áll egy év? _____

Mi a kilencedik hónap neve? _____

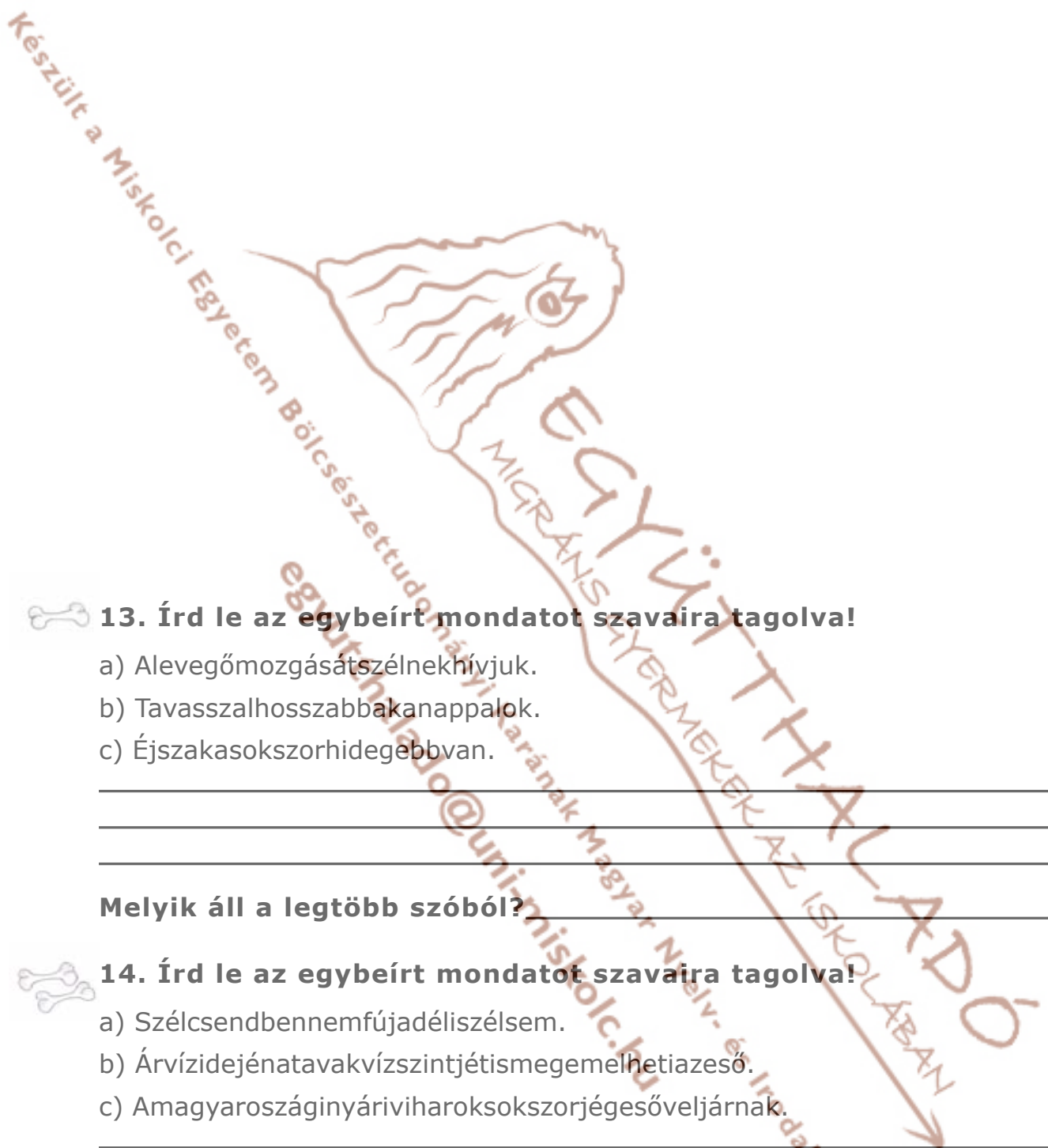
Melyik hónap van január és március között? _____

Mi a téli hónapok neve? _____

Melyik évszakban van hideg, hó és fagy? _____

11. Rajzold le, milyen idő van Magyarországon nyáron!

 12. Rajzold le, milyen idő van a te országodban áprilisban!

 13. Írd le az egybeírt mondatot szavaira tagolva!

- a) Alevegőmozgásátszélnek hívjuk.
- b) Tavasszal hosszabbak a napok.
- c) Éjszakai hidegebb van.

Melyik áll a legtöbb szóból?

14. Írd le az egybeírt mondatot szavaira tagolva!

- a) Szélcsendben nem fúj a déli szél.
- b) Árvíz idején a tavak vízszintje emelkedhet.
- c) Amagyarországi nyári viharok szörjégesővel járnak.

Írj egy mondatot a t betűvel kezdődő és a t betűvel végződő szavakkal!

15. Írd le az egybeírt mondatot szavaira tagolva!

- a) Magyarországéjhajlatárajellemzőanegyévszakváltakozása.
 b) AtélihónapokidejényakoriMagyarországonazészakiszélahavasesőésahóviharis.
 c) Anaptermészetesfényforráskéntalegtöbbnapfénytalegmelegebbhónapbanadja.

Húzd alá a **Mikor?** kérdésre válaszoló részeket!

16. Kösd össze a szavakat a hozzájuk tartozó magyarázattal!

szél	Estétől reggelig tart.
éjszaka	Tizenkét hónapból áll.
eső	A levegő mozgása.
év	Az égből hulló vízcseppek.

Húzd alá a mondatokban magánhangzóra végződő szavakat!

17. Keresd meg a szavakhoz tartozó magyarázatot!

felmelegszik	Amikor nem mozog a levegő.
szivárvány	Emelkedik a hőmérséklete.
szélcsend	Sokszínű ív, akkor látható az égbolton, ha egyszerre süt a nap és esik az eső.

Húzd alá a mondatokban a hosszú magánhangzót tartalmazó szavakat!

18. Írj egy-egy mondatnyi magyarázatot a szavakhoz!

- szélerősség _____
- szélirány _____
- szélesebesség _____

19. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

tél

nyár

ősz

február

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

Írd le a fenti szavak közül azokat, amikben kétjegyű mássalhangzó van! _____

20. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

vízcepp

eső

levegő

tó

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

Írd ki a fenti szavakból a hosszú magánhangzókat!

Írj mindegyikkel egy új szót is! _____

21. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?

vízpára

jégeső

hó

szivárvány

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

22. Írd ki a fenti feladatból az összetett szavakat!
Mely szavakból jöttek létre? _____

23. Pótold a szavak hiányzó betűit!
Írd le őket sorrendben a kezdőbetűjük szerint!

ta_asz, év__ak, le_e_ő, h_nap, é_szaka

24. Írd be a szavak hiányzó betűit!

Írd le őket ábécésorrendben az utolsó betűjük szerint!

na_sug_r, légnyo_ás, fe_mele_szik, iv_víz

 25. Írd be a szavak hiányzó betűit!

cs____adék, szé____se____es____ég, fe____h____zet, h____hat____r

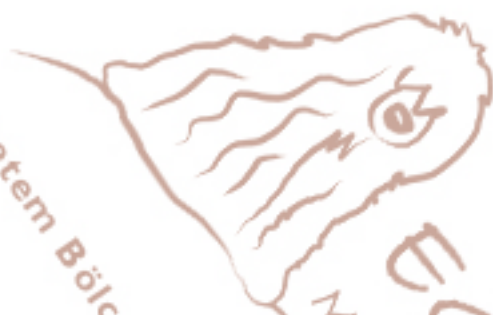
Írd le őket ábécésorrendben az első betűjük szerint!

Írd le őket ábécésorrendben az utolsó betűjük szerint!

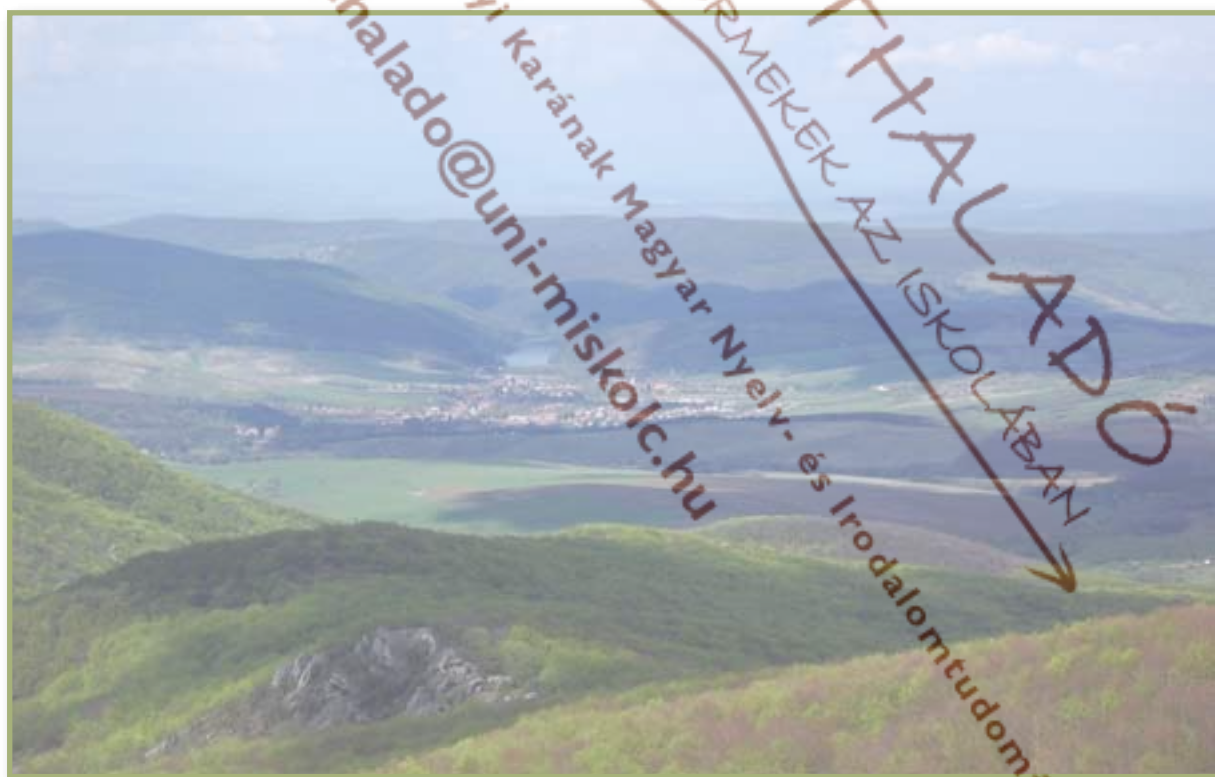
Az egyik szó mindkét esetben ugyanazon a helyen szerepel:
Melyik ez a szó, és hányadik lett a sorban?

egyutthaladó
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

A FÖLDFELSZÍN VÁLTOZÁSA

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

egyetthalado@uni-miskolc.hu

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

**1. Keresd meg az egybeírt szavak határát!
Írd be őket a táblázatba!**

völgytengeróceánerdőhegykőpatak

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

**2. Keresd meg az egybeírt szavak határát!
Írd be őket a táblázatba!**

kőzetfenyővulkánsíkságércbarlangszakadék

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

**3. Keresd meg az egybeírt szavak határát!
Írd be őket a táblázatba!**

folyamüledékáradhordaléktorkolatforrásfenyves

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

Az egyik oszlop üresen maradt, rajzolj bele egy havas hegycsúcsot!

4. Írd a **-ban/-ben** toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!
Írd a vonalra azt az alakot, amit többször használtál!

erdő_____ barlang_____ tenger_____ kő_____

óceán_____ patak_____ folyó_____

5. Írd a **-hoz/-hez/-höz** toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!

erdő_____ csapadék_____ lösz_____ torkolat_____

szakadék_____ kőzet_____ hegygerinc_____ hegy_____

Melyik alakból van a legkevesebb? Írj vele még egy szót!

6. Írd az **-on/-en/-ön/-n** toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!

csatorna_____ üledék_____ homok_____

erdő_____ védőgát_____ talajvíz_____

mészkőhegység_____ tölcsértorkolat_____ törésvonal_____

Melyik alakból nem lett egy se? Írj néhány szót vele!

7. Írd a szavakat a rájuk jellemző tulajdonság mellé!

hegy, völgy, barlang, tó, tenger, kő, vulkán, bányá, fenyő, lösz, mocsár

lehet magas _____

lehet mély _____

egyik sem lehet _____

Írj egy-egy tulajdonságot az utolsó csoport szavaival!
Vajon milyenek lehetnek, ha magasak vagy mélyek nem?

8. Írd a szavakat a rájuk jellemző tulajdonság mellé!

törésvonal, folyómeder, folyami hordalék, talajpusztulás, barlang, lánchegység, védőgát, tűzhányó

lehet magas _____

lehet mély _____

egyik sem lehet _____

Írj egy-egy tulajdonságot az utolsó csoport szavaival!
Vajon milyenek lehetnek, ha magasak vagy mélyek nem?

9. Keresd meg az egybeírt mondatokban a szavak határát!

Ajérfagyottvíz.

Amérfagyottvízjégéshóislehet.

Melyik volt a leghosszabb szó? Írj vele egy újabb mondatot!

10. Keresd meg a hiányzó szóhatárokat!

Azerdőirtásalomboserdőketisveszélyezetteti.

Ahegycsúcsalattegybarlangvoltsokjárattalésüreggel.

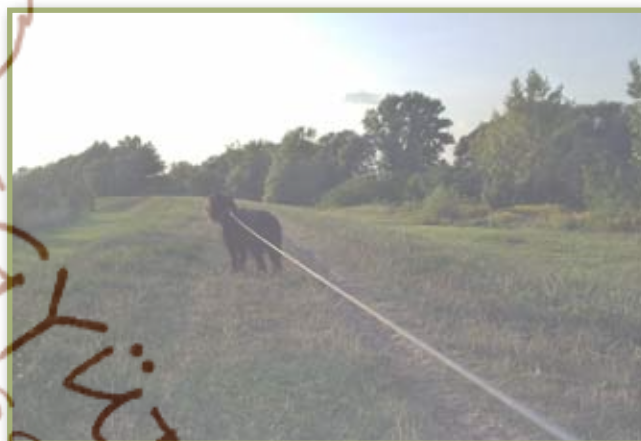

Húzd alá a mondatokban a **Mit?** és **Mivel?** kérdésre válaszoló részeket! Írj velük egy mondatot!

11. Írd le a mondatokat a hiányzó szóközökkel!

Talajszennyeződése esetén a talajvíz is károsodhat.

A folyókák sokszor áradnak ezért védőgátak építésével védekezünk a zárvizek ellen.

Mire valók a védőgátak?

12. Tegyel jelet a hamis, jelet az igaz állítások mellé!

Igaz vagy hamis mondatból van több?

A tenger erdőben él.

A kő elsüllyed a patakban.

A hegységekben 10 hónap van.

A völgyek pirosak napsütés után.

Rajzold le az igaz állítást!

13. Tegyel **x** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

A folyó torkolata tölcsértorkolat vagy deltatorkolat lehet.

A tűzhányó neve másképp vulkán.

A fagyás tavasszal villámlik.

Sok évvel ezelőtt az erdők városokban éltek.

Húzd alá azt a mondatot, amelyikhez a kép kapcsolódik!

14. Jelöld **✓** jellel az igaz, és **x** jellel a hamis állításokat!

A folyami üledék a folyókban található.

Az áradó vizek vízszintje alacsonyabb, az apadó vizeké magasabb.

Magyarország a legkisebb óceán partján található.

A mészkőhegységek mészkőből vannak.

Hogyan lennének igazak a hamis állítások? Alakítsd át őket igazgá!

15. Melyik szó a kakukktojás? Vajon miért éppen az?

országok, nappalok, óceánok, patakok, vagyok, hónapok

Írj egy mondatot a kakukktojással!

16. Karikázd be a kakukktojást! Miért lóg ki a sorból?

torkolat, kőzet, vizet, vasút, vízszint

Írd le a megfejtést anyanyelveden!

17. Húzd alá a kakukktojást! Vajon miért nem illik a többi közé?

csapadék, üledék, Kovácsék, hordalék, szakadék

Írd le, mit jelent az utolsó szó! _____

18. Karikázd be a következő szavak magánhangzóját!

fagy

jég

por

kő

hegy

Írj ilyen magánhangzókkal kezdődő szavakat!

19. Karikázd be a következő szó magánhangzóit!

bánya

Írj olyan szavakat, melyekben mindkét magánhangzó megtalálható!

20. Kösd össze az összetett szavak tagjait! Írd le a szavakat!

folyó

járat

védő

víz

delta

vonal

törés

torkolat

talaj

gát

bánya

meder

21. Az előző feladatban melyik összetett szóban van a legtöbb mássalhangzó? Írd le ezt a szót nagybetűkkel!

Melyik összetett szóban van a legkevesebb mássalhangzó? Írd le ezt a szót nagybetűkkel!

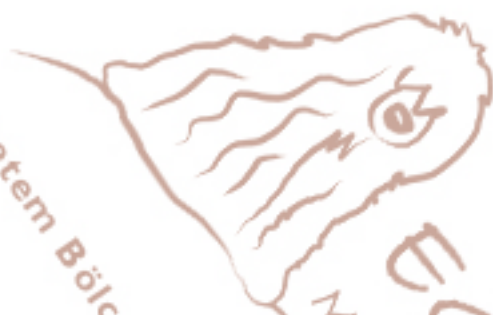
22. A te országodban vannak hegyek és völgyek? Rajzold le, ha vannak!

23. A te országodban vannak folyók? Írd le a nevüket!

Rajzolj egy folyót gátakkal!

KÖRNYEZETÜNK ÉLŐVILÁGA

Együtt Haladó
Migráns Gyermekek Az Iskolában

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Másold le az alábbi szavakat!

paprika, szilva, karfiol, paradicsom, hagyma, uborka, alma, burgonya

**Keresd meg azokat a szavakat,
melyek magánhangzóval
kezdődnek és arra is
végződnek!**

**Írj egy mondatot az egyikkel,
rajzold le a másikat!**

2. Másold le az alábbi szavakat nagybetűkkel!

szilvafa, mellékgyökér, szőlőtőke, vadállat, gerinces, csontváz, giliszta

**Karikázd be azokat a szavakat, amelyekben nincs kétjegyű
betű! Írj velük egy mondatot, amiben van kétjegyű betű!**

3. Írd le az alábbi szavakat Szókezdő Nagybetűkkel!

madárvédelem, mindenevő, káposztalepke, gombafonal, csészelevél,
fészekhagyó, virágor

Madárvédelem,

**Másold le fordítva is mindegyik szót!
Kezdd az utolsó betűjükkel az írást!**

4. Növény vagy állat? Írj a növénynevek után N betűt, az állatnevek után Á betűt!

Rajzolj le egy növényt és egy állatot!

bogár	fa
paprika	egér
virág	disznó
tyúk	lepke

5. Zöldség vagy gyümölcs?

Írd a gyümölcsök számát a fa lombjára!

Írd a zöldségek számát a fa alá!!

1. vöröshagyma	6. uborka
2. káposzta	7. paradicsom
3. szilva	8. sárgarépa
4. barack	9. alma
5. szőlő	10. karalábé

Az egyik gyümölcs nem fán terem. Karikázd be a számát!

6. Növénnyel vagy állattal kapcsolatos? Jelöld N betűvel előbbi, Á betűvel utóbbit, M betűvel azt, ami állatra és növényre egyaránt jellemző!

Írj egy mondatot egy olyan szóval, ami mögé M betűt írtál!

csáp	csészelevél	gerincoszlop	lágyszárú
fészeklakó	farok	növényevő	metszőfog
látás	élet	egynyári	törzs

7. Milyen állatokat ismersz?

Hogy hívják őket az anyanyelveden?

Magyarul:	Anyanyelveden:

8. Milyen fákat ismersz?

Hogy hívják őket az anyanyelveden?

Magyarul:

Anyanyelveden:

9. Milyen háziállatokat ismersz?

Hogy hívják őket az anyanyelveden?

Magyarul:

Anyanyelveden:

10. Föld alatti vagy föld feletti részét esszük? Másold a szavakat a megfelelő helyre!

szilva, paradicsom, káposzta, burgonya, petrezselyem, sárgarépa

11. Olvasd el a szöveget!

A fenti rajzon látható állatot vakondnak hívják. Szereti a gilisztát és a föld alatt lakik.

Válaszolj a kérdésekre!

Hol lakik a vakond?

Mit szeret a vakond?

12. Húzd át azokat a szavakat, amelyek nem a szilvafa részeit nevezik meg!

lomb, tőke, fürt, gyökér, törzs, levél,
virág, szár, tej, gerinc

**Rajzold le az áthúzottak közül
azt, amelyik fehér színű!**

**13. Írd a kakas alá, ami a kakasra jellemző, a macska alá,
ami a macskára jellemző!**

csőr, láb, ízeltlábú, tőgy, toll, állat, szemfog, madár, emlős, szőr, szarv

**Húzd át azokat a szavakat, amelyek egyikre sem jellemzők!
Írj az egyik ilyen szóval egy mondatot!**

**Karikázd be a mindkét állatra jellemző szavakat! Írj az
egyikben szereplő hosszú mássalhangzóval egy másik szót!**

**15. Karikázd be a kakukktojást!
Miért az nem illik a sorba?**

gyomor	fej
lomb	nyak
ujj	szőr

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

**16. Húzd át a kakukktojást!
Miért lóg ki a sorból?**

tyúk	lepke
kutya	egér
pata	macska

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

**17. Húzd alá a kakukktojást!
Miért nem illik a többi közé?**

házi egér
házi patkány
házi veréb
házisertés

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

18. Pótold a hiányzó betűket!

ku__a	_omba	nő__én__
sár__arép__	ma__ka	_borka

olda__yökér	alm__f__	c__ontvá__
eml__s	házi__lat	gil__zta

lág_s_árú

kétn_ár_

min_ene_ő

met__őfog

geri__oszlo__

alm_mo__

19. Válaszolj a rajz alapján a kérdésekre!

Hol van Kócos?

Hol van a macska?

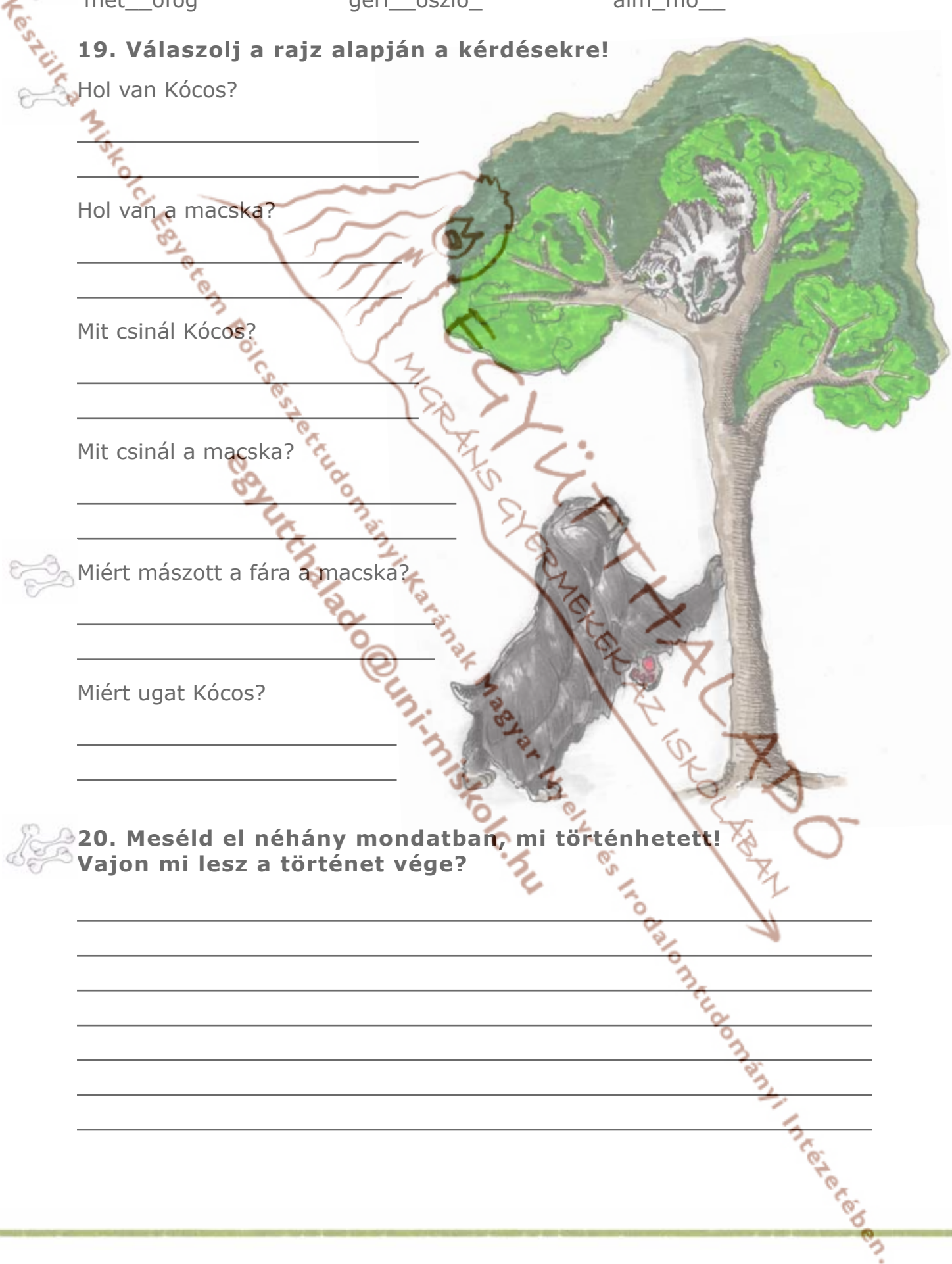
Mit csinál Kócos?

Mit csinál a macska?

Miért mászott a fára a macska?

Miért ugat Kócos?

20. Meséld el néhány mondatban, mi történhetett! Vajon mi lesz a történet vége?

**21. Melyik nagyobb?
Állítsd növekvő sorrendbe!
Rajzolj egy növényt,
ami nagyobb, mint ezek!**

karalábé, káposzta, paradicsom,
karfiol

**22. Melyik hosszabb?
Állítsd növekvő sorrendbe!
Rajzold le a leghosszabbat!**

sárgarépa, szilva, uborka, alma,
paprika

**23. Melyik kisebb?
Állítsd csökkenő sorrendbe!
Rajzold le a legnagyobbat!**

levéltetű, kakas, cserebogár,
földigilisztá, káposztalepke,
házisertés, fecske

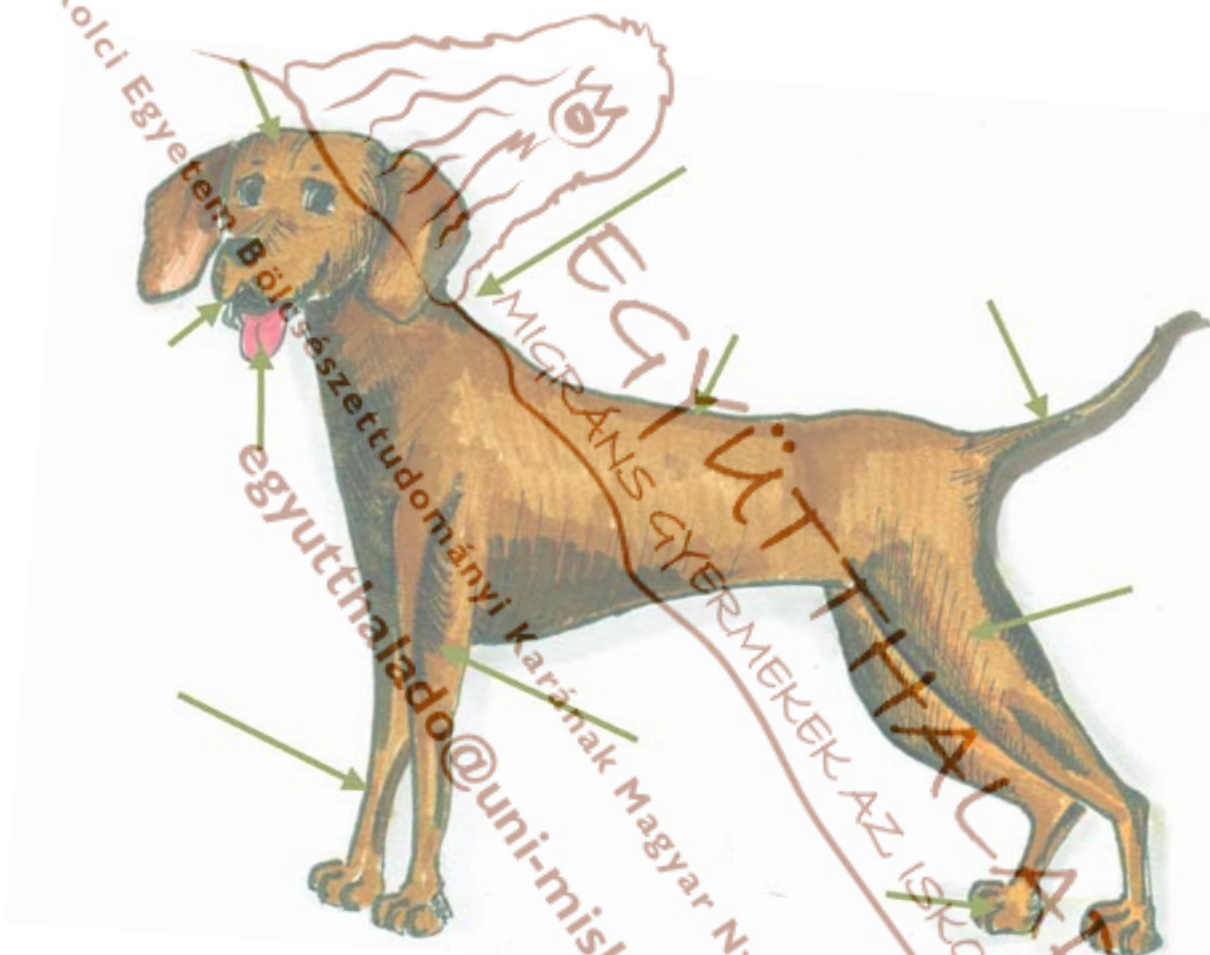

24. Írd a megfelelő vonalhoz a kutya testrészeit!

fej, láb, nyak, szarv, nyelv

farok, lábujj, pata

tőgy, mellső végtag, hátsó végtag, gerincoszlop, szemfog

25. A fennmaradó szavak egy másik állat testrészei! Az előző oldal képei közül melyik állathoz illenek?

Karikázd be azt a képet, amelyiken ez az állat van!

Hogy hívják ezt az állatot? _____

Mit eszik a középső képen lévő állat? _____

Hogy hívják ezt az állatot? _____

Milyen állat van a bal oldali képen? _____

Mi van a fején? _____

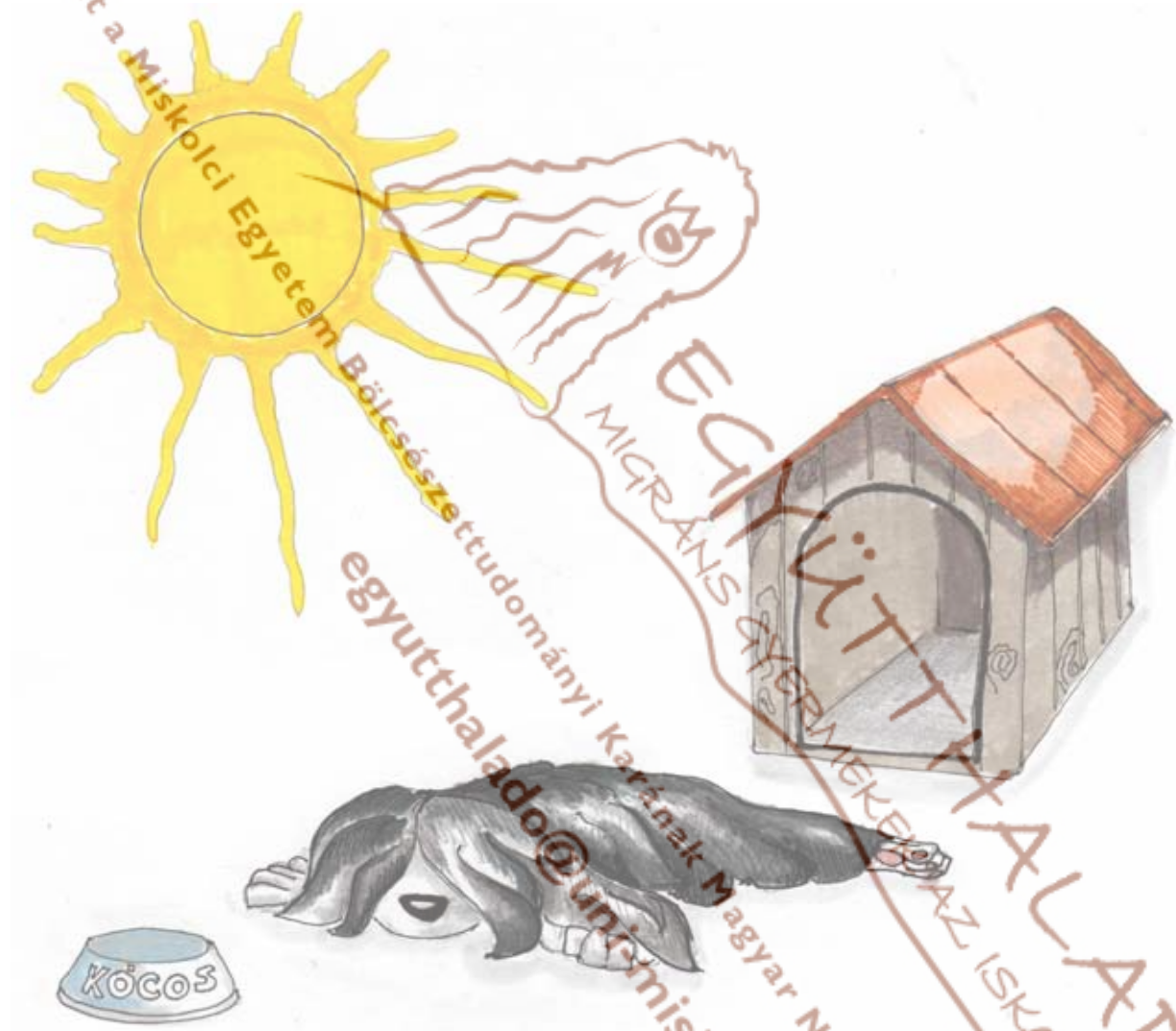

26. Rajzold a rajzra a mondatok állításait!

A házon egy madár van.

A ház mellett egy virág van.

A levegőben egy lepke van.

27. Egészítsd ki Kócos kutya rajzát a mondatok állításaival!

Kócos fülén egy lepke van.

Kócos tálkája körül három alma van.

Kócos lába előtt egy giliszta van.

28. Rajzold a rajzra azt, amit a mondatok állítanak! Rajzolj valamit a rajzra önállóan Kócosnak!

Kócos háza mögött egy almafa van.

Az almafán három piros alma és egy veréb van.

Az almafától jobbra egy madáretető áll.

29. Nézd meg Kócos képét!

Jelöld ✓ jellel az igaz, és ✗ jellel a hamis állításokat!

Kócos csontot eszik.

A házon három paradicsom van.

Kócos egy fekete állat.

A ház a tengerben úszik.

30. Válogasd szét az igaz mondat hangjait!

Magánhangzók:

Mássalhangzók:

31. Nézd meg Kócos képét!

Jelöld ✓ jellel az igaz, és ✗ jellel a hamis állításokat!

Kócos a talajon fekszik.

Kócos a házában ül.

Kócos egy kék színű háziállat.

Kócos nem egy gerinces emlősállat.

Alakíts át igazzá egy hamis állítást!

32. Kócos képe alapján jelöld ✓ jellel az igaz, és ✗ jellel a hamis állításokat!

Kócos orrán egy káposztalepke van.

Kócos tálkája előtt egy kakas és egy tyúk áll.

Kócos a kutyaház előtt úszik.

Kócosnak sikerül átrepülni a háza felett.

Az igaz vagy a hamis állításokból van több?

33. Kösd össze az összetartozó szavakat!

hideg

éjszaka

nyár

tél

meleg

nappal

34. Írj mindegyik szó ellentétével egy-egy mondatot!

háziállat _____

völgy _____

északkelet _____

35. Írj egy mondatot, amely az alábbi szavak vagy szókapcsolatok ellentétét tartalmazza!

szélcsend, felmelegszik, legmelegebb hónap

36. Olvasd el, és egészítsd ki a párbeszédet!

–Neked van macskád?

–Igen, van _____.

–Szoktál vele játszani?

–Igen, szok_____ vele játszani_____.

–És a kutyákat szereted?

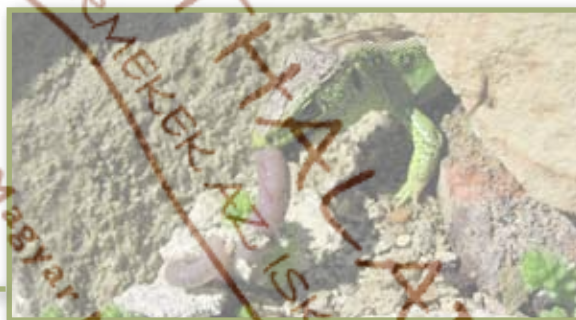

–A kutyákat is szereted____, minden állatot szereted_____.

–Még a gyík_____ is szereted_____?

–Igen! Képzeld el, egyszer láttam egy gyík____, mikor megeve_____ egy giliszt_____!

–Tényleg lát_____?!

–Mi holnap a hegyekben fogunk kirándul____, biztosan fogunk lát_____ valamilyen állat_____.

–Ha lefényképezitek, akkor mondd meg apukád____, hogy küld_____ majd el a képeket! Én is szeretném megnéz_____ őket!

–Majd mutatok neked egy fecskéfészket____, ami kis fecskék_____ van tele, a múltkor sikerült lefényképez_____.

37. Milyen állatokat látsz a képeken? Húzd alá a nevüket!

 38. Rajzolj egy állatot!

Van két lába. Van egy csőre. Van két szárnya.

 39. Melyik állatra igazak a következők? Rajzolj egy ilyen!

Nincs szárnya. Nincs csőre. Nincs lába.

 40. Micsoda furcsa állat! Rajzolj egy mesebeli állatot!
Legyen rajta:

csőr, két szarv, három láb, két nyak és két fej, szőrzet, szárnyak, toll, két farok!

41. Kösd össze a szavak elejét és végét! Rajzold le azt a szót, aminek alá van húzva az eleje!

le- gom- ál-
-vény -més
ter-
-ba nö- -lat -vél

42. Kösd össze a szavak elejét és végét! Rajzold le azt a szót, aminek alá van húzva az eleje!

alma- pat- ro-
-var -váz -kány
csont-
vég- -fa -tag

43. Kösd össze a szavak elejét, közepét és végét! Írj mondatot a szavakkal!

madár- -lat nö- -lyem
pet- -lem
házi- -ál- -rezse- -evő
-véde- -vény-

TÁJÉKOZÓDÁS A TÉRKÉPEN ÉS A FÖLDGÖMBÖN

Együtt Haladók
Migráns Gyermekek az Iskolában

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Olvasd el az alábbi szöveget!

I.

Köszöntünk a Föld nevű bolygón!

A mi bolygónk, a Föld geoid, vagyis lapított gömb alakú. A tengelye körül forog, és csillagunk, a Nap körül kering. A Földet félgömbökre osztjuk: van északi és déli félgömb, keleti és nyugati félgömb.

A szárazföldet földrészek és szigetek alkotják. A szárazföldek körül vizet találunk: tengereket és óceánokat. Bolygónk földrészei, vagyis kontinensei Afrika, Európa, Ázsia, Észak-Amerika, Dél-Amerika, Ausztrália és az Antarktis. A Föld három óceánját magyarul Atlanti-óceánnak, Indiai-óceánnak és Csendes-óceánnak hívják. Európa és Afrika között van a Földközi-tenger.

2. Igaz vagy hamis? Válaszolj a kérdésekre az 1. szöveg alapján!

Bolygónkat Földnek hívják. _____

Bolygónkon északi hosszúság és nyugati szélesség is van. _____

Magyarország egy apró földrész. _____

Bolygónkon északi és déli félgömb van. _____

A Földet keleti és nyugati félgömbre osztjuk. _____

3. Másold be az 1. szövegből!

A _____ bolygónk, a Föld _____.

A szárazföld _____ földrész _____ és sziget _____ alkotják.

A _____ körül _____ van.

4. Válaszolj a kérdésekre az 1. szöveg alapján!

Hogy hívják bolygónkat? _____

Mi van a szárazföld körül? _____

Hol van a Földközi-tenger? _____

Hogy hívják magyarul az óceánokat? _____

Kinek a bolygója geoid alakú? _____

Mi körül forog a Föld? _____

Mi körül kering a Föld? _____

5. Olvasd tovább a szöveget!

2.

Vízszintesen húzódó szélességi körök, és függőlegesen húzódó hosszúsági körök alkotják azt a földrajzi fókhalózatot, amely alapján földrajzi helyzetünket adhatjuk meg. Van keleti és nyugati hosszúság, és van északi és déli szélesség is: Beszélhetünk nyugati és keleti hosszúsági fokról, továbbá északi és déli szélességi fokról.

6. Igaz vagy hamis? Válaszolj az 1. és a 2. szöveg alapján!

A földrészeket más néven kontinenseknek is nevezhetjük. _____

A Földközi-tenger egy kontinens és egy földrész között van. _____

Helyzetünket a Földön a szélességi körök és hosszúsági körök metszéspontja adja meg. _____

A vadállatok lábán nincs földrajzi fókhalózat. _____

7. Válaszolj a kérdésekre az 1. és a 2. szöveg alapján!

Miből áll a földrajzi fókhalózat? _____

Milyen hosszúsági fokok léteznek? _____

Miből van északi és déli? _____

8. Írd le az 1. szövegből a k betűre végződő szavakat!

9. Húzd alá az előző feladatban azokat a szavakat, amelyek nem többes számúak (vagyis nem több dolog nevét jelentik)!

10. Írj egy mondatot, melyben szerepel az első három nem többes számú szó!

11. Jelöld a Föld rajzán az északi félgömböt és a déli félgömböt! Rajzold be az Egyenlítőt!

12. Egészítsd ki a Föld rajzát a következőkkel:

Bolygónk a tengelye körül forog, és csillagunk, a Nap körül kering.

13. Rajzolj be néhány hosszúsági és szélességi kört a Földre és a térképre is!

Miben különböznek az egyik és a másikon?

Jelöld a térképen Magyarországot!
Jelöld a térképen a te országodat!

14. Olvasd el az alábbi szöveget!

A Föld legészakibb részén az Északi-sark van. A tájoló és az iránytű mágnesűje piros és fehér színű. A piros része északra, a fehér része délre mutat.

Amikor tájékozódunk, összesen 360 fokból álló kört képzelünk magunk köré: 90, 180, 270 és 360 foknál a négy nagy világtájat látjuk: kelet dél, nyugat, és észak felé nézünk. Vagyis például észak iránya 360 fokos irányt jelent. Tájékozódáskor az iránytűn a fővilágtájakat és a mellékvilágtájakat találjuk. Északtól délig, kelettől nyugatig, északnyugattól délkeletig minden irány észrevehetjük. A tájolón a világtájakon túl a fokok is szerepelnek: ott van mind a 360 fok rajta.

15. Melyik mondat szavainak toldalékai a következők? Írd le a hozzájuk tartozó mondatot!

-kor, -n, -k + -t, -k + -t, -juk

16. Írj egy mondatot, amiben benne van a **-kor** toldalék!

17. Írj egy mondatot, amiben benne van a **-juk** toldalék!

18. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Hány fok van összesen a tájolón? _____

Van-e az iránytűn északi irány? _____

Mit látunk a tájolón? _____

Hány fokos irányban van dél? _____

19. Alakítsd a szöveg első mondatát múlt idejűvé!

20. Alakítsd a szöveg utolsó mondatát jövő idejűvé!

 21. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

A _____ mágnesűjének egyik oldala fehér.

A tű fehér oldala _____ felé mutat.

Az Északi-sark a Föld _____ északi _____ részén van.

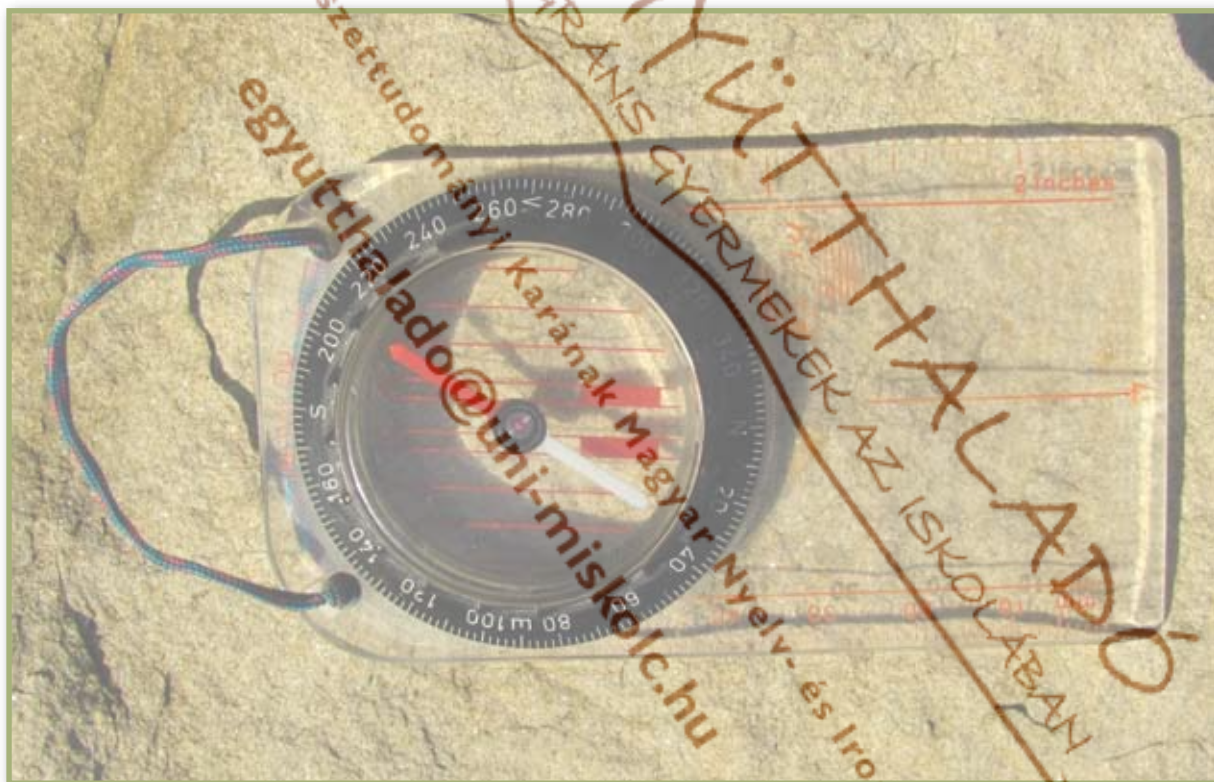
 22. Igaz vagy hamis? Válaszolj a kérdésekre az 1. szöveg alapján!

Az iránytű tűjének piros fele az Északi-sark felé mutat. _____

A tájoló és a mágnesű iránytűje piros és fehér színű. _____

A Föld legészakibb részére a mágnesű piros része mutat. _____

 23. Írd le az előző hamis mondatot úgy, hogy igaz legyen!

 24. Rajzold a tájoló képére az északi irányt! **25. Rajzold a tájoló képére a déli irányt!** **26. Rajzold a tájoló képére az északkeleti irányt!**

27. Válaszolj a kérdésekre!

Milyen állat van a rajzon?

A rajzon _____.

Milyen színű a csőre?

A csőre _____.

Mi citromsárga színű a rajzon?

_____ citromsárga
színű a rajzon.

Mit csinál a madár? _____

Mit fog? _____

Mivel fogja? _____

28. Nézd meg a térképedet, és segíts a madárnak!

–Hány kilométert kell repülnöm
Magyarországtól a te országodig?

– _____

–Melyik irányba induljak el?

– _____

–Hogyan fogok visszajutni Magyarországra?

– _____

– _____

29. Nézd meg a térképedet!

Milyen földrészek fölött repülne a madár, ha nyugat felé indulna? _____

Milyen országok fölött repülne a madár, ha kelet felé indulna? _____

30. Rajzold le az országodat!

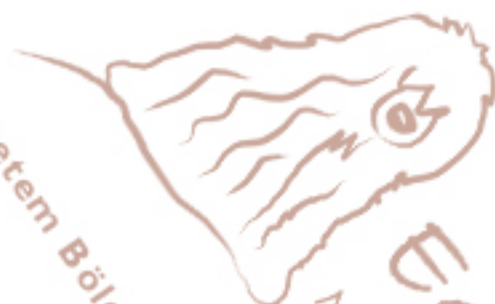

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

ÉGHAJLAT, ÉGHAJLATI ÖVEZETEK

Együttthaladó
Migráns Gyermek az Iskolában

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

1. Olvasd el az alábbi szöveget!

Földünk lapított gömb alakja miatt a napsugarak másképp érik egyes részeit. Emiatt van egyes területeken melegebb, másfelé hidegebb. Vannak mindig forró tájak, ahol örök nyár van, és mindig hideg területek, ahol örök tél uralkodik. Az Északi-sarkon és a Déli-sarkon mindig hideg van. Vannak olyanok is, ahol folyton változik az idő, ezért változnak az évszakok is. Magyarország is ilyen területen van, ezért nálunk négy évszak váltja egymást.

Tehát a Föld területei különböznek abban, hogy mennyire melegednek fel: ez okozza az éghajlat változását. Így alakulnak ki az éghajlati övezetek: a mindig meleg trópusi övezet, a mindig hideg hideg övezet, valamint a változó mérsékelt övezet. Magyarország a mérsékelt övezetben van.

2. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Hol van mindig hideg? _____

Mik változnak Magyarországon? _____

Miért van melegebb vagy hidegebb a Föld egyik-másik területén? _____

Milyen időjárás van a Déli-sarkon? _____

Milyen övezetek vannak? _____

Mit okoz a Föld területeinek eltérő felmelegedése? _____

3. Emlékszel még a négy évszak nevére? Írd le őket:

A hideg évszakot _____ hívjuk.

A meleg évszakot _____ hívjuk.

A hideg évszak után _____ jön.

A meleg évszak után _____ jön.

4. Gyűjtsd ki a szövegből a kérdésekre válaszoló szavakat!

Hol? _____

Mit? _____

5. Gyűjtsd ki a szövegből a kérdésekre válaszoló szavakat!

Mit csinálnak? _____

Mikor? _____

Hogyan? _____

6. Melyik szónak van ugyanilyen toldalék a végén? Húzd alá az 1. feladat szövegében!

olyanok, hidegebb, vannak

7. Keresd meg a toldalékok párját a szöveg szavaiban! Karikázd be őket!

-ai, -ak, -ra, -nak, -ben

Írj egy-egy szót ezekkel a toldalékokkal is!

8. Összekeveredtek a fényképek: Írd a képek mellé, melyik képhez melyik évszak tartozik!

9. Melyik fénykép a téli kép? Miért éppen az?

10. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a többi közé?

Északi-sark, Déli-sark, Magyarország

napsugarak, évszak, területek, tájak

éghajlat övezet változását terület

11. Egészítsd ki az alábbi mondatokat a hiányzó toldalékokkal!

Európa északi részén hideg _____ a nyár, mint a déli részén.

Európa északi részén a telek hosszú _____ és hideg _____.

Az alföldek _____ meleg _____ van, mint a magas hegyekben.

A magas hegyek elválasztják egymástól az éghajlat _____.

Európa _____ északi _____ részén van a _____ hideg _____.

Tudjuk a Déli-sark _____, hogy nagyon hideg van ott.

A domborzat is befolyásol _____ egy terület éghajlat _____.

Az éghajlat egy adott terület általában jellemző időjárás _____ jelent _____.

Az óceánoktól való nagy távolság miatt Magyarország éghajlat _____ kontinentális vagy szárazföldi éghajlat _____ nevez _____.

Az éghajlat attól is függ, milyen messze vagyunk az Egyenlítő _____ és az óceánok _____.

12. Húzd alá a szavakban a toldalékokat!

földünk, napsugarak, területeken, hidegebb, változnak

Írj egy-egy új szót velük!

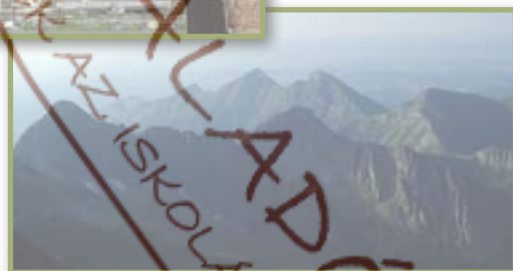
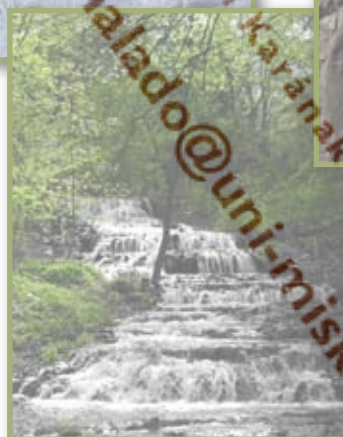
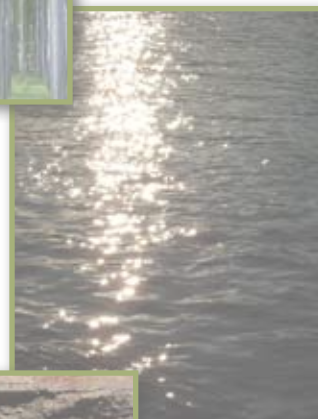
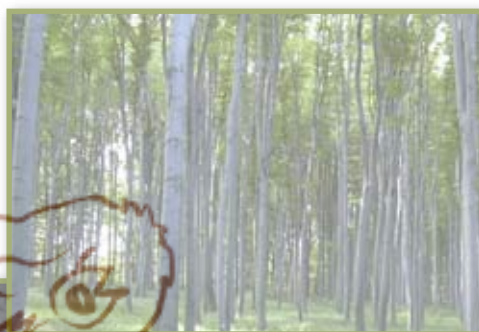
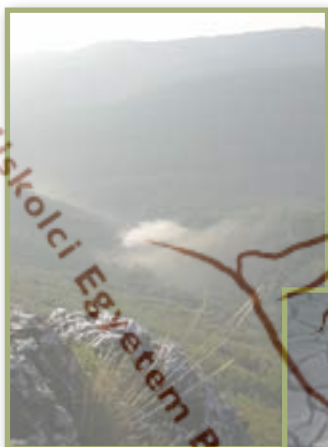
13. Kösd össze a képeket a hozzájuk tartozó fogalommal!

lombhullató
erdő

aszály

mediterrán
égghajlat

pára

fagy

vízválasztó

vízesés

tengeráramlás

14. Írj le a fentiekből két fogalmat, amely a vízzel kapcsolatos, de nincs benne a nevükben a víz szó! Mit jelentenek e fogalmak?

15. A lombhullató fák lombja lehullik ősszel. Rajzold le, hogyan néz ki ez a fa karácsonykor!

16. A te országodban hány évszak van?
Melyik a kedvenc évszakod? Rajzold le!

MAGYARORSZÁG NAGYTÁJAINAK JELLEGZETESSÉGEI

Együttthaladó
Migráns Gyermek az Iskolában

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Olvasd el a szöveget!

Magyarország nagy sík területét Alföldnek hívják. Az Alföldön jó talaj van, ezért sok gyümölcsöt termesztenek ott. Nyáron kukoricát és búzát termesztenek ezen a vidéken. A füves területeken növényfűvet az állatok etetésénél használják. Vannak folyóink is: a két legnagyobb a Tisza és a Duna. Van egy nagy tavunk, a Balaton. Domságokat és hegységeket is találunk Magyarországon.

2. Írd le a fenti szövegből azokat a szavakat, amelyekben legalább három magánhangzó van!

3. Írd le azokat a szavakat, amelyek toldalék nélküli alakjában is legalább három magánhangzó van!

4. A fenti szöveg mely szavaira igaz, hogy több toldalék is van bennük?

Hagyj ki belőlük egy toldalékot, és írd velük mondatot!

5. Írd le a szókapcsolatok párját!

ezen a vidéken – azon a vidéken

ennek a területnek – _____

erről a rétről – _____

ehhez a kukoricához – _____

abból a gyümölcsből – _____

a mögött a domb mögött – _____

6. Egészítsd ki a példának megfelelően!

Nem tudom, melyik síkság: Valamelyik síkság.

Nem tudom, milyen talaj: _____

Nem tudom, kinek a gyümölcse: _____

Nem tudom, hol: _____

7. Kösd össze az összetartozó mondatokat!

Nyáron az Alföldön nem vágod le a búzát.

Mást vágysz le, például kukoricát.

Nyáron az Alföldön nem a búzát vágod le.

Máshol vágod le, például a Balaton mellett.

Nyáron nem az Alföldön vágod le a búzát.

Megmarad a búza, nem bántod.

Az Alföldön nem nyáron vágod le a búzát.

Máskor vágod le, például ősszel.

8. Írj kérdéseket az alábbi válaszokhoz az 1. feladat szövege alapján!

– _____?

– Alföldnek hívják.

– _____?

– Kukoricát és búzát.

– _____?

– Azért, mert jó talaj van ott.

– _____?

– A Tisza és a Duna.

9. Pótold a mondatok hiányzó névmásait!

Olyan a vízjárás, _____ lenni szokott.

Az a kedvenc gyümölcsöm, _____ épp érik.

Az terem meg az Alföldön, _____ szereti a meleget.

Arra találsz a legnagyobb füvet, _____ legelők vannak!

10. Olvasd el a szöveget!

A magyarországi hegységek közepes magasságúak. A hegyek közt több eső esik, mint az Alföld sík vidékén, és hűvösebb az éghajlatuk is. Hegységeinkben sok erdő van. Az erdőkben sok patak folyik, partjukhoz vadállatok járnak vizet inni.

Sok hegyet mészkő alkot. A mészkőben gyakran keletkeznek barlangok.

Az Aggteleki-karszton található Magyarország egyik leghíresebb barlangja, a Baradla-barlang. A mészkőhegység egyik különleges kőzete a cseppkő. Az ebből álló barlangot cseppkőbarlangnak nevezzük. A Baradla-barlang a országunk legnagyobb cseppkőbarlangja. Barlangi patak is folyik benne, még koncertet is szoktak tartani az egyik hatalmas termében.

11. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Mekkorák Magyarország hegyei? _____

Hol esik több eső? _____

Mik vannak a mészkőben? _____

Hol van sok erdő? _____

Hová járnak a vadállatok? _____

Minek az éghajlata hűvösebb? _____

12. Húzd alá a fenti szöveg összetett szavait!

Írd le azokat, amelyek három szóból állnak!

13. Egészítsd ki a mondatokat a szöveg alapján!

Az _____ sok patak van.

A barlangok gyakran _____ keletkeznek.

A vadállatok a patakból szoktak vizet _____.

A magyarországi hegyek _____ hűvösebb.

Az erdei patakok _____ sok állat jár.

Az Alföldön _____ az eső, mint a hegységekben.

Karikázd be a beírt szavak toldalékait!
Írj a toldalékokkal új szavakat!

14. Egészítsd ki a mondatokat!

_____ nevezzük azt a barlangot, amelyben
 cseppkövek vannak.

A Baradla-barlang, Magyarország _____ nagy _____ cseppkőbarlang _____,
 egyben a _____ híres _____ is.

Ez a barlang az _____ található.

**Húzd alá a második szövegben! azokat a részeket, melyek
 jelentése: valami valamije!**

Alakítsd át ezeket valami valahol formájú kifejezésekké!

15. Milyen tájak vannak a fenti rajzon?

Az alacsony terület neve _____.

Az ennél magasabb táj _____.

A _____ nál magasabbak a _____.

A _____ ben _____ ok csordogálnak.

**16. Keress olyan szavakat, amelyek a következő toldalékokra
 végződnek, de nem több dolog nevét jelentik, vagyis nem
 többes számban állnak!**

-ok, -ak, -ek, -ök

17. Olvasd el a szöveget!

A Bükk hegységet egy fajtája, a bükk után nevezték el, mert nagyon sok bükkerdő, vagyis bükkös van benne. Gyönyörű szürke törzsük magasan emelkedik felénk a hegycsúcsok közelében.

18. Melyik erdőben milyen fa van?

Vigyázz! Az egyik neve rendhagyó alak!

A bükk bükkösben nő.

A tölgy _____ nő.

Az akác _____ nő.

A gyertyán _____ nő.

A fenyő _____ nő.

19. Egészítsd ki a mondatokat!

Ezt mindenkinek látni kell!

Nekem is látnom kell!

Neked is _____

Neki is _____

Nekünk is _____

Nektek is _____

Nekik is _____

20. Olvasd el a szöveget!

Budapest országunk fővárosa. Legnagyobb folyónk, a Duna két részre osztja: egyik oldala Buda, másik oldala Pest.

A Gellérthegyről látni a Dunát és Pestet.

21. Add össze a következő mondatokat!

Én a Gellérthegyen állok. + Te a Gellérthegyen állsz. =

Ő egy várost lát. + Te egy várost látsz. =

Ő egy várost lát. + Ő is egy várost lát. =

22. Add össze a következő mondatokat!

Én látom a Dunát. + Te lát__ a Dunát. =

Ő lát__ a főváros pesti oldalát. + Te lát__ a főváros pesti oldalát. =

Ő lát__ a hidat a Duna fölött. + Ő is lát__ a hidat a Duna fölött. =

23. Add össze a következő mondatokat!

Meséljem el, hogy láttam a Dunát! + Meséld el, hogy láttad a Dunát! =

Mesélje el, hogy látta a hidat! + Ő is mesélje el, hogy látta a hidat! =

Mondja el, hogy megnézte a főváros pesti oldalát! + Mondd el, hogy megnézted a főváros pesti oldalát! =

24. Egészítsd ki az alábbi mondatokat a példa alapján!

A Gellérthegyen állok: más is állhat itt.

Meleget érzek: _____

Madarakat hallok: _____

Érzem a napsütést: _____

Hallom a madarakat: _____

25. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

A Duna partjától a földalatti megállójáig gyalog megyek. A földalatti megálló_____ a barátom lakás_____ földalattival megyek. Szeretek trolibusszal utazni, de azzal nem tudok elmen_____ a barátom lakása_____.

Onnan a barátom is jön velem, együtt megy_____ villamos_____ a buszmegálló_____. A villamoson nem ül_____ le, mert nem utaz_____ sokat vele. A buszmegálló_____ szal megy_____ a turistaút_____. A buszon már leül_____, mert hosszú az út. A turistaúton gyalog megy_____ a hegycsúcs_____. Ott szétnézünk, és minden irányban erdők látsz_____.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

HAZÁNK TÁJAINAK ÉLETKÖZÖSSÉGEI

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

1. Alakítsd át a mondatokat!

A hegyekben **sok erdő van**. = A hegyekben **erdők vannak**.

Az erdőben sok állat él. = Az erdőben _____.

Sok madár a fákon lakik. = _____ a fákon _____.

A fák alatt sok szarvas eszik friss fűvet. =

A fák alatt _____ friss fűvet.

A fűben sok virág nő. = A fűben _____.

2. Egészítsd ki a mondatokat!

Azt hallottuk a hegyekről, sok erdő van **bennük**.

Azt mesélték az erdő _____, sok állat él _____.

Azt mondtad a fák _____, sok madár lakik _____.

Azt állította a fű _____, hogy sok virág nő _____.

3. Egészítsd ki a mondatokat!

Néhány kilométerre a várostól van egy hegy.

A hegyen a buszmegálló _____ pár száz méter _____ van egy erdő.

Az erdő közepé _____ két perc _____ van egy rét.

A rét szélé _____ két lépésnyi _____ van egy gímszarvas.

A gímszarvas agancsa _____ néhány centiméternyi _____ van a szarvas torka.

A szarvas torka _____ több száz méter _____ hallani lehet a szarvasbögést.

4. Írd le az alábbi szavak/névmások közül azt, amelyekkel helyessé válnak a mondatok!

Mindenki, bárki, senki, mindenhol, bárhol, sehol.

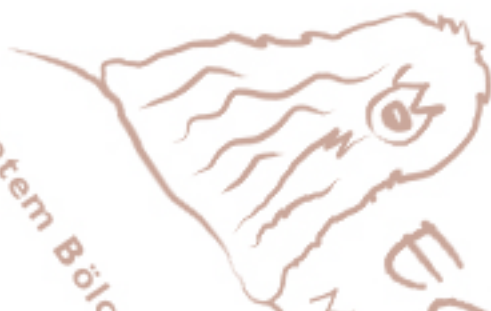
Az osztályból _____ elment a kirándulásra. _____ láthatta volna a hegycsúcs alatt az őzeket, de _____ nem maradt csendben, _____ csak hangoskodott, így azok észrevétlenül el tudtak futni.

_____ kerestük a fényképezőgépet, ami _____ lehetett volna, ahol jártunk: a fenyvesben a turistaúton, a patak partján, a réten az asztaloknál. Végül _____ sem találtuk, aztán kiderült, hogy nem is nálam van, hanem apa hátizsákjában.

5. Olvasd el a mondatokat! Rajzold le!

A földön van egy gomba. A gombán van egy virág. A virágon van egy egér. Az egéren van egy hangya.

EGYÜTTTÁLLADÓ
MIGRÁNS GÉNEK AZ ISKOLÁBAN

6. Olvasd el a mondatokat! Rajzold le, amit állítanak!

A fa gyökere mellett nő egy gomba. A gomba kalapja alatt ül egy egér. Az egér háta mögött van egy csiga. A fa másik oldala mellett van egy bokor. A bokor töve mellett áll egy róka. A róka feje felett van egy bagoly és egy kakukk. A lábuk alatt lóg egy denevér.

egyuttallado@uni-miskolc.hu

Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

7. Olvasd el a szöveget!

Erdőkben, réteken, sőt a ház körül is gyakran látunk pókokat. Sok pók hálót készít, annak közepében ülve várja, hogy más állatok a pókhálóba akadjanak. Így fognak maguknak legyeket, szúnyogot, majd mérget eresztenek a zsákmány testébe. A mérgek elkábítja a legyeket, szúnyogokat, a pókok pedig megeszik őket.

8. Írd le a fenti szöveg **Hol?** kérdésre válaszoló szavait!

9. Húzd alá a szöveg **Hová?** kérdésre válaszoló szavait, majd alakítsd át őket úgy, hogy **Hol?** kérdésre feleljenek!

10. Írd le úgy a szöveget, hogy a többes számú alakokat egyes számúvá alakítsd!

11. Minek hány lába van? Írd az állatok nevét a megfelelő helyre!

csiga, pók, légy, béka, fecske

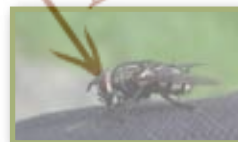
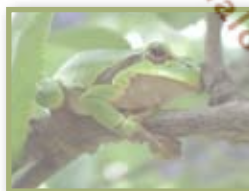
A _____ négy lába van.

A _____ két lába van.

A _____ nyolc lába van.

A _____ hat lába van.

A _____ nincs lába.

12. Hány lába van? Állítsd növekvő sorba!

gilisza, pók, légy, szarvas, vadkacsa

A _____ nincs lába.

A _____ két lába van, kettő _____ több lába van, mint a

A _____ négy lába van, kettő _____ több lába van, mint a

A _____ hat lába van, kettő _____ több lába van, mint a

A _____ nyolc lába van, kettő _____ több lába van, mint a

13. Írj egy-egy állatot az alábbi kérdésekre:

Melyik állatnak van szintén 6 lába? _____

Melyik állatnak van szintén 4 lába? _____

Melyik állatnak van szintén 2 lába? _____

Melyik másik állatnak nincs lába? _____

14. Igaz vagy hamis? Tegyel **×** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

A macskának négy lába van.

A széknek négy lába van.

A fecskének négy lába van.

A paradicsomnak nincs lába.

A hagymának két lába van.

János vitéz lovának három lába van.

15. Jelöld **×** jellel a hamis, **✓** jellel az igaz állításokat!

A turistaút jól tud magyarul.

Természetismeretből tanulunk a magyarországi hegyekről, tájakról és állatokról is.

A gomba fején szarv van.

Augusztusban a magyarországi rókák nagy hóban ülnek.

Amikor a villamoson vagy a földalatti utazunk, gyakran láthatunk őzet és denevéreket.

A trolibusszal nem lehet a fenyvesekben kirándulni.

16. Jelöld ✓ jellel az igaz, ✗ jellel a hamis állításokat!

Karácsonykor egy tölgyfából vagy bükkfából készítünk karácsonyfát az ünnepekre.

A csigának nagyon egyenes a gerince.

A bagolynak és a hálnak kopoltyúja van, ezzel tudnak a víz alatt lélegezni.

A nyúl, a gyík és a sün élhetnek a mezőn is.

A gímszarvas páros ujjú patás, sőt még agancsa is van.

Sok pók pókhálóval ejti zsákmányul a szúnyogokat, legyeket.

17. Alakíts át az előző feladathból két hamis állítást igazzá!

18. Itt az ősz. Összekeveredtek a levelek, amiket Kócos gyűjtött. Kösd össze őket a párjukkal! Milyen szavakat olvasol a két levélből? Írd le őket a vonalra!

19. Segítség megtalálni az összetett szavakat a levélpárokon!

Írj mindegyik szóval egy mondatot!

20. Maradt még néhány levél, segíts még Kócosnak a szókapcsolatok párosításában is!

Írj három kifejezéssel egy igaz és egy hamis mondatot!

21. Olvasd el a szöveget!

Az erdő nagyvadait, ragadozóit egyaránt bántja egy élősködő vérszívó, amely rosszabb, mint a szúnyog.

Ez az állat nem más, mint a kullancs, amely az emberre, turistákra éppúgy veszélyes. Nem véd ellene sem a szarvas agancsa, sem a róka tépőfoga, sem a vaddisznó agyara.

A kullancs a pókok rokona, vagyis szintén ízeltlábú. Éppen annyi lába van, mint a pókoknak: négy pár ízelt lábával mászik áldozatára, hogy vért szívjon. Veszélyes állat, mert súlyos betegségeket terjeszthet.

22. Válaszolj a szöveg alapján a kérdésekre!

Mi veszélyes az erdei állatokra? _____

Miért veszélyes állat a kullancs? _____

Mivel táplálkozik a kullancs? _____

Mi nem véd a kullancs ellen? _____

A kullancs az emberre is veszélyes? _____

Melyik állatnak rokona a kullancs? _____

Hány lába van a kullancsnak? _____

23. Rajzold le a kakukktojást!

Írd le, miért éppen az nem illik a többi közé!

rák, béka, pók, kígyó, róka

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

ESY KÜLTETŐALADÓ

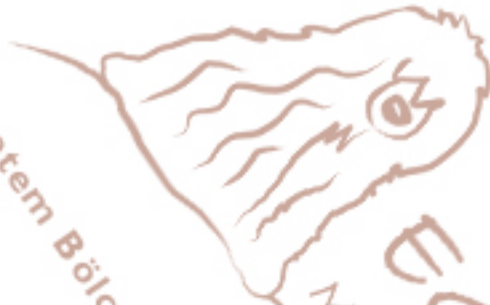
©uni-miskolc.hu

24. Rajzold le a kakukktojást!

Írd le, miért éppen az nem illik a többi közé!

vadkacsa, hattyú, bagoly, fecske, béka, gólya

MIGRÁNSGYERMEK AZ ISKOLÁBAN

EGYÜTTTARTALADÓ

25. Rajzold le a kakukktojást!

Írd le, miért éppen az nem illik a többi közé!

csigaház, hangyaboly, rókavár, kagylóhéj, vakondtúrás, szitakötő

26. Írd be a megfelelő névelőt!

_____ csiga _____ állat.

_____ karalábé nem gyümölcs, hanem _____ zöldségféle.

_____ almafa virága lesz _____ termés, vagyis _____ alma.

Intézetében.

27. Melyik állat lehet veszélyes Kócosra? Írd le, hogy miért!

Az egér? A csiga? A hangya? A gyík? A lepke? A kullancs?

28. Melyik mondat igaz Kócosra? Tegyél elé egy + jelet!

Kócos nem szereti a hagymát és az uborkát.

Kócos az óceán mellett lakik.

Kócos mögött ül egy tyúk.

Kócosnak szép csőre van.

Kócosnak jó a szaglása.

Kócos gömb alakú.

Kócos egy kutya.

29. Melyik kifejezés vonatkozhat Kócosra?

Ami igaz rá, azt írd a talpa alá!

gerincoszlop

háziállat

vadállat

növényevő

ízeltlábú

víznyelő

fűféle

tépőfog

agancs

élősködő

trópusi éghajlat

hátsó végtag

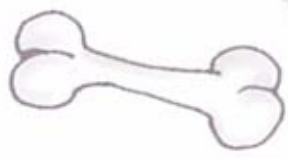
csontváz

páros ujjú patás

madáretető

északi pólus

Írj még három kifejezést, amelyek igazak Kócosra!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
Együttműködő partner: egyuttmuhalado@uni-miskolc.hu

30. Válassz hármat az előző feladat hamis kifejezéseiből, és írd velük egy mondatot!

**31. Melyik mondat nem lehet igaz Kócosra?
Tegyél elé egy - jelet!**

- Sokat tanultunk és olvastunk Kócosról.
- Kócos nem megy villamossal a tanyára.
- Kócoskal nem lehet szilvát szedni.
- Kócos éjjel nem látja a napot.
- Kócos egy barlangban lakik.
- Kócos kapott egy csontot.
- Kócos ihat benzint.
- Kócos a lábnyomával búcsúzik a lap alján.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTHALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával

